

Valdres arkitektkontor As

2900 FAGERNES

ARKIV

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo	
Saksb. L160	23 DES. 2004
Ark.: 0616-57	Kopi
Saksnr. 04/13197	Dok.nr.: 1

Liemarka gnr 37 / 18 mfl - Nes kommune - rapport fra kulturminneregistrering

Planområdet ble arkeologisk registrert i perioden 29.09 – 30.09 og 11.10 – 13.10. 2004.

Det ble registrert to automatisk fredete kulturminner, skytestillinger/bogasteller, i planområdet. Den ene skytestillingen (R1) ligger vest for nordspissen av Krøren. Den andre skytestillingen ligger på Veneli gnr 37/47 sørvest for Krøren. Ingen av de to fredete kulturminnene vil komme i direkte konflikt med den planlagte hyttebygging. Skytestillingen R2 ligger nær bilveien til Veneli, noe som kan medføre en risiko for at kulturminnet kan skades.

De to skytestillingene skal reguleres til spesialområde med formål bevaring etter plan- og bygningsloven § 25,6. Kulturminnene ligger langt fra hverandre, og de skal derfor reguleres til to spesialområder, henholdsvis spesialområde 1 for R1 og spesialområde 2 for R2. Avgrensning av de to spesialområdene vises på vedlagte kartutsnitt. Vi ber om at kulturminnene blir nøyaktig innmålt på reguleringsplankartet.

Forslag til reguleringsbestemmelser:

Spesialområde 1 består av en skytestilling, Askeladden ID 89712 – 1, merket R1.

Spesialområde 2 består av en skytestilling, Askeladden ID 89712 - 2, merket R2.

Skytestillingene er automatisk fredete kulturminner. Innenfor de to områdene må det ikke foretas inngrep som kan skade kulturminnene.

Følgende bør også framkomme av kommunens endelige vedtak:

"Dersom det framkommer automatisk fredete kulturminner i forbindelse med anleggsarbeid eller annen virksomhet i planområdet, må arbeidet straks stanses og utviklingsavdelingen i fylkeskommunen varsles, jmf. kulturminneloven §8, 2."

Vi må få reguleringsplanen til gjennomsyn før kommunen vedtar planen.

I og ved planområdet ble det også funnet flere kulturminner fra nyere tid. På setervollen ved nordenden av Krøren og ved Holmtjern ble det observert 2 tufter, et steingjerde og flere rydningsrøyser. Disse kulturminnene har fått betegnelsen X1 – X5. På setervollen Rundestølen ble det registrert en tuft, X6. I seterområdet på Krokset ble det observert en tuft, X7, og tre rydningsrøyser, X8. Disse kulturminnene er fysiske spor etter tidligere aktivitet i området, og vi anbefaler at kulturminnene tas vare på.

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

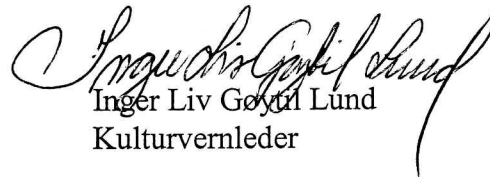
Vår dato
14.12.2004

Vår referanse
03/01657-7

I forbindelse med registreringen ble det totalt brukt 150 arbeidstimer. Faktura på kr. 81 000,- (150 timer a kr 540,-) vil bli sendt fra regnskapsseksjonen snarest.

Med hilsen

Åse Klundelien e f
konst. utviklingssjef

Inger Liv Gøyul Lund
Kulturvernleder

Vedlegg:

- 1 Arkeologisk rapport med kart
- 2 Kart over spesialområder
- 3 Registreringsskjemaer Askeladden

Kopi til:

Buskerud kommunerevisjon	Postboks 4197, 3005 DRAMMEN
Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604, 3007 DRAMMEN
Magne Nilsen	
Nes kommune	3540 NESBYEN
Universitetet i Oslo UKM	Pb 6762 St. Olavs plass, 0164 OSLO

**RAPPORT FRA KULTURMINNEREGISTRERING AV LIEMARKA I NES
KOMMUNE**

Fylke	Buskerud
Kommune	Nes
Gårdsnr., Gård	37/18 m.fl.
Saksnr	03/1657
Saken gjelder	Planforslag Liemarka
Kartblad	BV 060, BW 060, BV 059, BU 060-5-2/BU 060-5-4
Utført av	Bernt-Egil Tafjord, Utviklingsavdelingen, Buskerud fylkeskommune
Utført dato	29.09-30.09.04 og 11.10-13.10.04
Vedlegg	Kart over registrerte funn

Formål og bakgrunn for undersøkelsen

I forbindelse med et forslag til reguleringsplan ble det foretatt en arkeologisk registrering i området. Formålet med denne registrering var å påvise og avklare forholdet til automatisk fredede kulturminner.

Tidligere arkeologiske registreringer

Det er ikke tidligere gjort funn av automatisk fredete kulturminner i planområdet. Men funn av kullgroper ved Krossløkken, like nordvest for Liemarka, indikerer at det har vært jernproduksjon i området i eldre tid.

Tidsbruk og bemanning

Undersøkelsen ble utført av Bernt-Egil Tafjord, Nils Ole Sundet, Silje Hauge og Ann Monica Buekleiv. Det ble brukt 142.5 timer i felt og 7.5 timer til etterarbeid, til sammen 150 timer.

Metode

Det ble gjort søk etter synlige spor og strukturer på overflaten, samt stukket med jordbor.

Delområde 1: Nybu

Områdebeskrivelse

Veien deler planområdet i to, med Gnr/Br.nr 37/43 sørvest for veien og 37/18 nord for veien. Nybuelvi har løp gjennom 37/43 og 37/18 består av terrasser med helling mot sørvest, med åpen blandingsskog, hovedsakelig gran.

Funn

Det ble ikke gjort funn av automatisk fredede kulturminner.

Delområde 2: Toheimstølen

Områdebeskrivelse

Planområdet, G.nr/Br.nr 39/17, ligger på en høyde vest for Heimstøltjærn, på terrasser i bratt terreng med blandingsskog mot vest. Veien inn til utbygningsområdet er påbegynt, men ikke brakt helt frem.

Funn

Det ble ikke gjort funn av automatisk fredede kulturminner.

Delområde 3: Haugan, Mortetjernhaugen, Veneli, Krøren, Steghaugen, Kvitevasslie og Rundstølen.

Områdebeskrivelse

Søk etter overflatestrukturer i området på nordvestsiden langs Kvitevatnet ble vanskeliggjort siden det tydelig har blitt benyttet tyngre skogbruksmaskiner i forbindelse med hogst.

Funn

R1: skytestilling

Vest for nordspissen av Krøren ble det gjort funn av en røys med fordypning på en terrasse i berget på Steghaugen. Røysa består av kantstein på 1-2m x 0,5-1m med mindre stein i fordypningen og utkastet stein på østsiden. Det går et dyretråkk 4-5 meter mot vest. Sannsynligvis er dette en skytestilling fra eldre tid.

Skytestilling v/Krøren, mot nordvest

Skytestilling, mot sørøst

Ytre mål : 4,5mx2,9

Indre mål: 1,5x2m

Dybde: 1m

GPS: +/- 6 meter

N 60 33.855`

E009 16.589`

På Veneli Gnr.Bnr. 37/47 ble det også gjort funn av en skytestilling.

R2: Skytestilling

Mål: 3x2m

Dybde: 1m

Beskrivelse: Skytestilling på utsiktspunkt. Dypt skyteskår.

GPS-måling har gått tapt og nøyaktig kartfesting bør gjennomføres ved passende anledning.

Skytestilling mot nordøst

Skytestilling mot sørvest

På den eksisterende setervollen ved nordenden av Krøren og ved Holmtjern ble det observert flere strukturer som antagelig stammer fra nyere tid.

X1: Tuft

Beskrivelse: Gjenfylt kvadratisk nedgravning i utkant av setervoll. Gjenfylt med stein, greiner og røtter.

Mål: 3x3m

GPS: Avvik +/-6 m, N 60 33.968', E 009 16.638'

X2: Tuft

Beskrivelse: Tuft i skråning, orientert nordøst-sørvest. Tydelig mur mot vest, utrast mot øst. Mulig låve pga. "rampe" ved kortsiden i nordøst.

Mål: 8,5x3,5 m

GPS: Avvik +/- 5, N 60 33.940', E 009 16. 685'

X3:Steingjerde

Høyde:0,5-0,7m

Lengde:20-25m (utydelig)

Bredde:1m

Steinstørrelse:0,2-0,5m

X4: 3 rydningsrøyser

1) Mål:4x1m, høyde 0.2m,steinstørrelse 0.2-0.6m

2) Mål: 2x1m, høyde 0.4m,steinstørrelse 0.1-0.3m.

Beskrivelse: Mindre steiner på en stor.

3) Mål:2x0.5m, høyde 0.4m,steinstørrelse 0.2-0.5m

4)

X5: Rydningsrøyser

Ca 10 rydningsrøyser på 1-2 m i diameter. Mye stein på vollen.

På setervollen på Rundestølen ble det også gjort funn av nyere tids kulturminner.

X6: Tuft

Mål:4,5x4m

Beskrivelse: Tuft etter seterbygning, orientert nord-sør.

GPS: Avvik +/- 6m, N 60 34.681', E 009 15. 217'

Det ligger også en tuft vegg i vegg med hytta på setervollen som er rester av den hytta som stod der først, og som brant på begynnelsen av 1870-tallet.

Eieren av setervollen viste frem en stokk som ble reddet under ombyggingen av fjøset nord for hytta, da taket ble senket med en 1/3 av opprinnelig høyde. Den har flere inskripsjoner som forteller når "jeg" var der og hvordan været var. Den eldste er fra 1798.

Delområde 4: Sandfet og Kråkehaugen

Områdebeskrivelse

Registreringen ble gjennomført i snødriv og tåke, noe som gjorde det vanskelig å orientere seg og få et helhetsinntrykk av området. Sørvest for Sandfettjern og Rautjern er det vekselvis tett blandingsskog og myrdrag, i nordøst bratt skråning med tett blandingsskog. Langs Sandvatnet ligger et større myrområde gjennomskjært av bekker på omtrent en meters bredde.

Funn

Det ble ikke gjort funn av automatisk fredede kulturminner i delområde 4 Sandfet og Kråkehaugen.

Delområde 5: Krokset

Områdebeskrivelse

Høyfjellsvegetasjon med mose og lyng på høydene, granskog og enkelte myrdrag i lavereliggende områder. Gresskledd setervoll sørøst for Kroksettjerman.

Funn

I seterområdet på Krokset ble det gjort funn av nyere tids kulturminner

X7:Tuft

Mål: 8,70x6,5m

Mur: Høyde 1,4m, bredde 0,6m

Beskrivelse: Muren er utrast i øst. Langs tuftas midtakse ligger to røyser på 1,2m i diameter som kan være sammenraste støttesøyler.

X8: 3 rydningsrøyser

På den gamle setervollen i skråningen mot bekken og tjernet ligger tre rydningsrøyser bestående av stein fra 1m diameter til 0,3m i diameter.

Delområde 6: Bådtjernlie

Områdebeskrivelse

Planområdet inkluderer en gammel setervoll og området vest, nord og nordøst for denne med grense mot Svarttjern. Utenfor setervollen er det tynn vegetasjon på berg og lite skog.

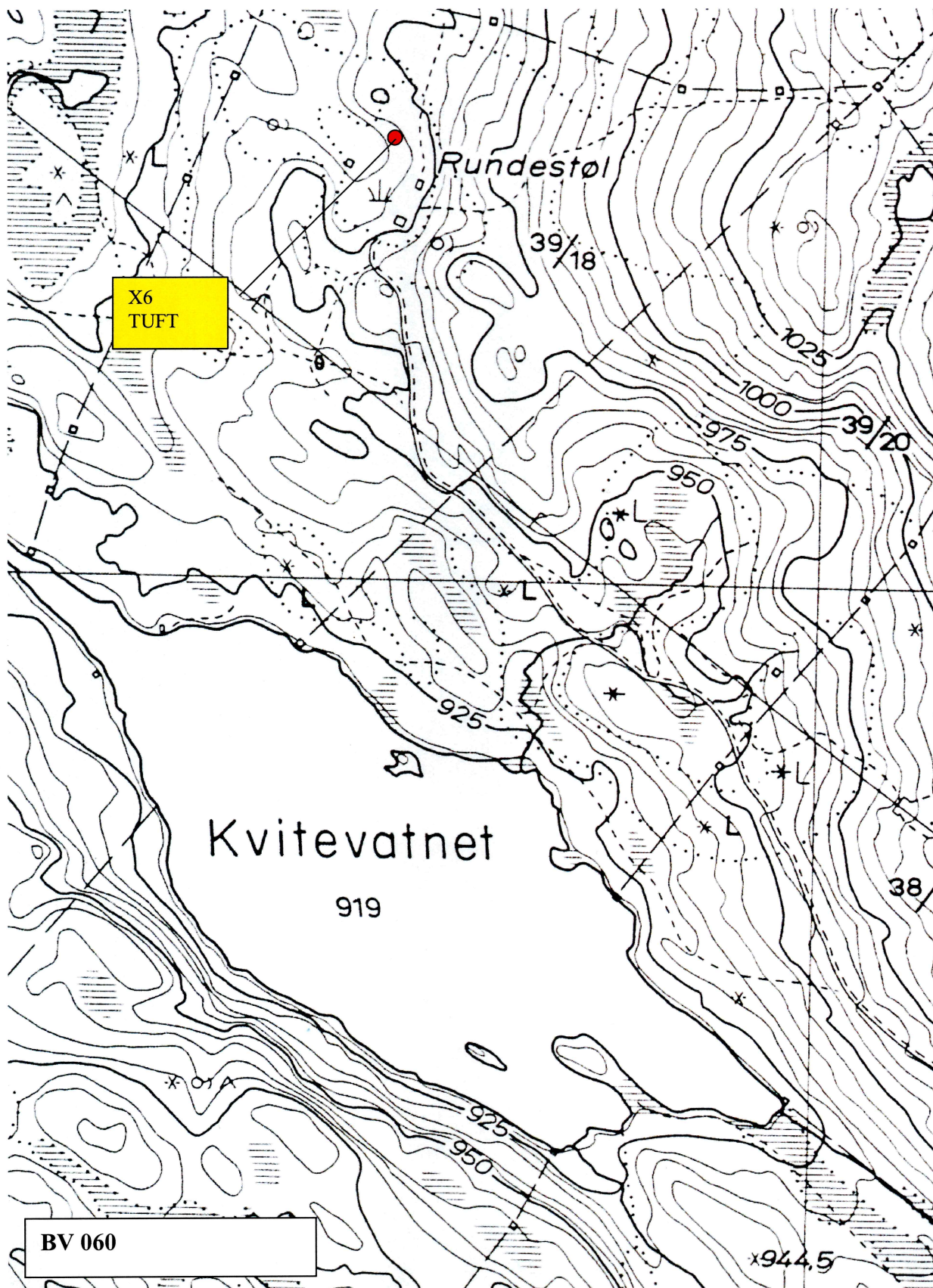
Funn

Det ble ikke gjort funn av automatisk fredede kulturminner i planområdet.

Drammen 29.11.04

Bernt-Egil Tafjord

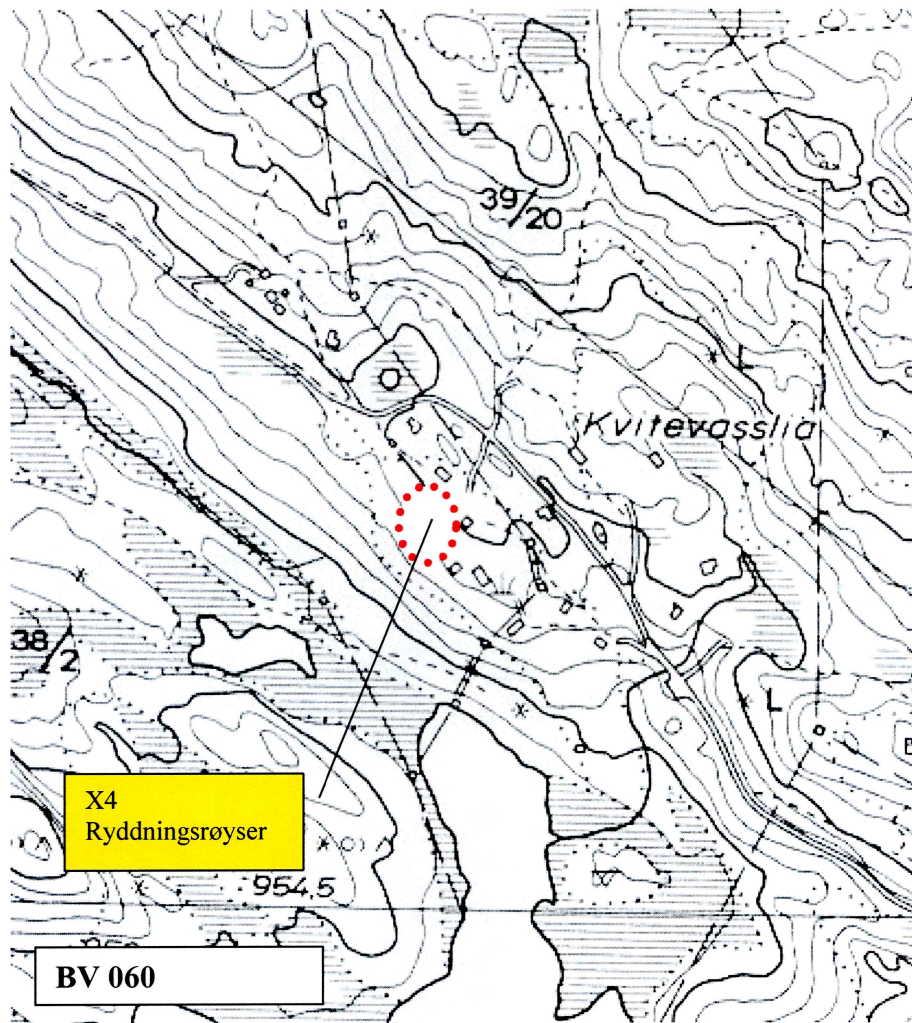
Rundestøl

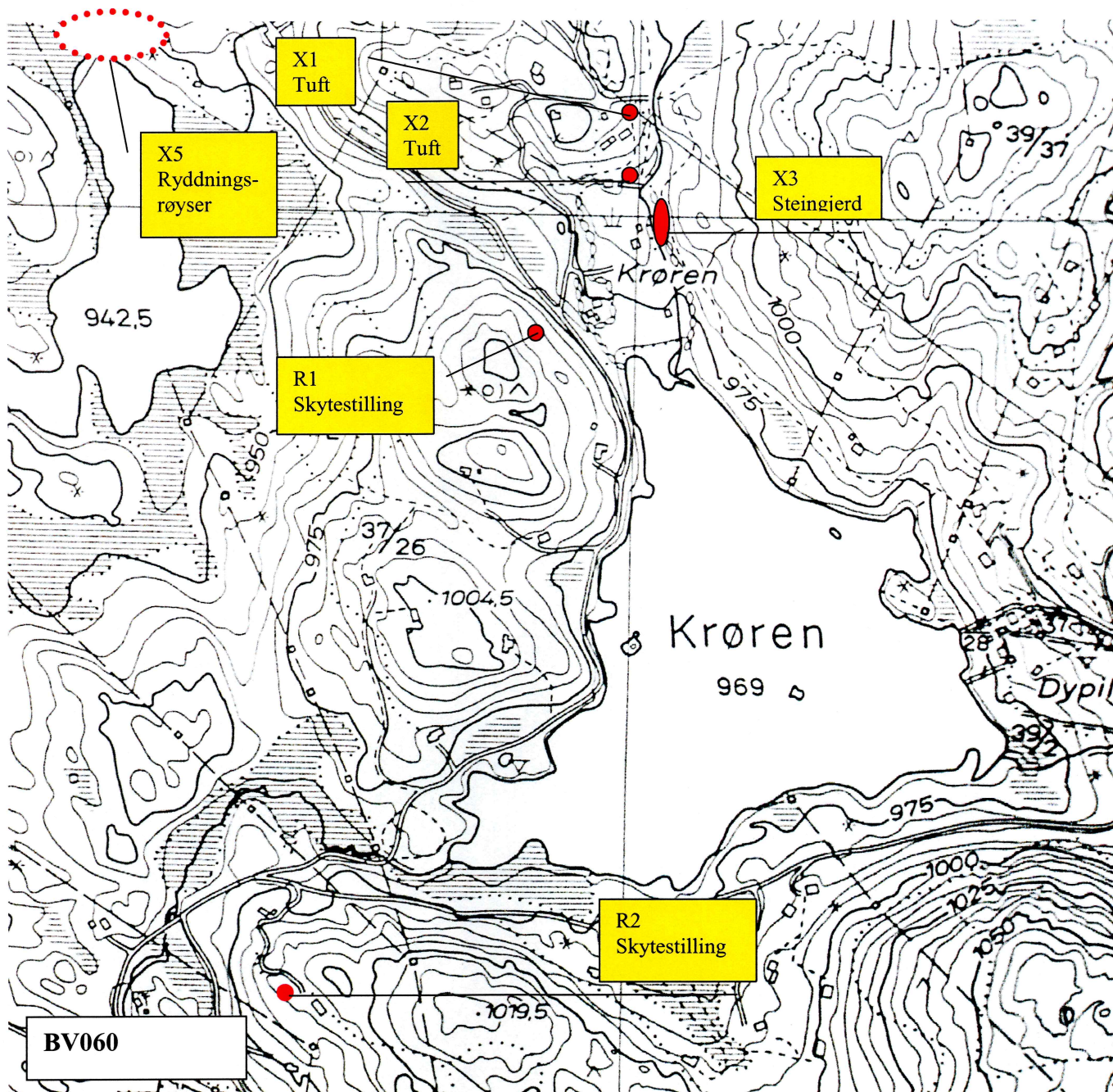
X6
TUFT

BV 060

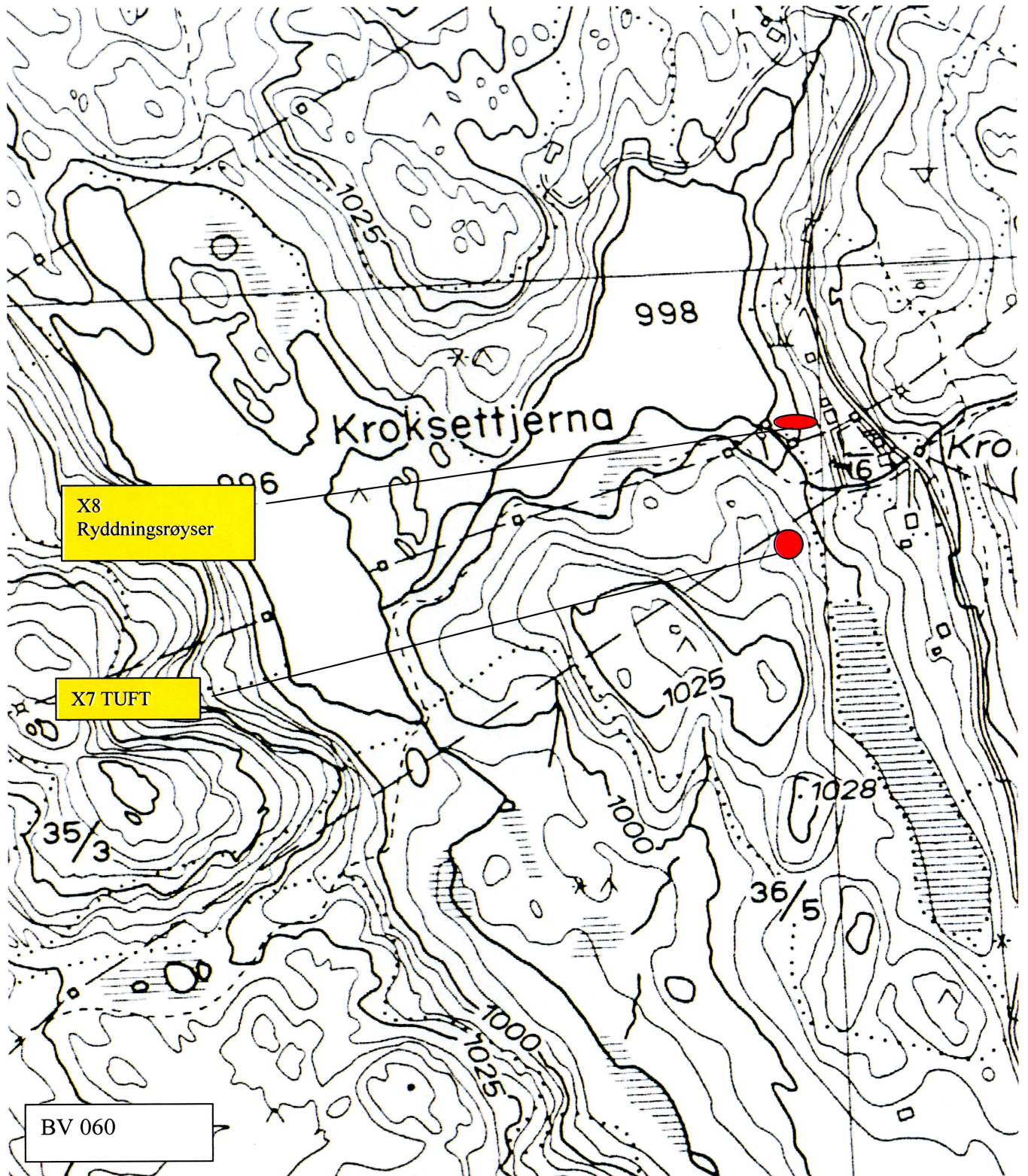
Kvitvasslie

Krøren

Krokset

Lokalitet - 89712 - Arkeologisk lokalitet -**Klassifisering**

Kategori: Arkeologisk lokalitet   **Art:** Utmarkskulturminner

Stedfesting

Fylke: Buskerud   **ØK-kart:** BV060
Kommune: Nes

Eiendomsopplysninger**Oppretting og ansvar****Detaljer****Tilhørende enkeltminner**

🔗 **89712** Utmarkskulturminner
├ 🔗 1 Bogastelle   AUT
└ 🔗 2 Bogastelle   AUT

Nytt enkeltminne

Eksporter

Endre

Sammendrag lokalitet

- Synlig over markoverflaten

Registreringstype: Reguleringsplan**Vernestatus:** Automatisk fredet**Lovgrunnlag:** Kulturminneloven av 1978**Paragraf:** 4

Enkeltminne - 89712-1 - Arkeologisk enkeltminne - Bogastelle - Stegehaugen

Klassifisering

Kategori: Arkeologisk enkeltminne   **Art:** Bogastelle
Opprinnelig funksjon: Jakt/fangst
Hovedgruppe: Primærnæringer

Stedfesting

Fylke: Buskerud
Kommune: Nes

Datering

Datering: Førreformatorisk tid   **Metode:**
Eksakt datering: **Kvalitet:** Sannsynlig

Detaljer

Beskrivelse:
 Vest for nordspissen av Krøren ble det gjort funn av en røys med fordypning på en hylle i berget på Stegehaugen. Røysa består av kantstein på 1-2m x 0,5-1m, med mindre stein nede i fordypningen og utkastet stein på østsiden. Øst for røysa er det svært bratt. Det går et dyretråkk 4-5 meter vest for røysa. Ytre mål: 4,5m x 2,9 m Indre mål: 1,5m x 2 m Dybde: 1 m GPS: avvik 6 m N 60 33.855` E 009 16.589`

Tilhørende lokalitet

- 89712 Utmarkskulturminner
- 1 Bogastelle   AUT
- 2 Bogastelle   AUT

Sammendrag enkeltminne

Vernestatus: Automatisk fredet
Lovgrunnlag: Kulturminneloven av 1978
Paragraf: 4

Eksporter

Endre

Slett

Enkeltminne - 89712-2 - Arkeologisk enkeltminne - Bogastelle - Veneli

Klassifisering

Kategori: Arkeologisk enkeltminne   **Art:** Bogastelle
Opprinnelig funksjon: Jakt/fangst
Hovedgruppe: Primærnæringer

Stedfesting

Fylke: Buskerud
Kommune: Nes

Datering

Datering: Førreformatorisk tid   **Metode:** Typologisk
Eksakt datering: **Kvalitet:** Usikker

Detaljer

Merknad:
 ---14.12.2004: merket R2 i rapport av 29.11.04.

Beskrivelse:
 Mål 3x2m diameter, 1m dybde. Skytestilling på utsiktspunkt. Dypt skyteskår.

Tilhørende lokalitet

R 89712 Utmarkskulturminner
 T R 1 Bogastelle AUT
 L R 2 Bogastelle AUT

Sammendrag enkeltminne

Vernestatus: Automatisk fredet
Lovgrunnlag: Kulturminneloven av 1978
Paragraf: 4

Eksporter
 Endre
 Slett

